

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken.

Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

WAT VERSTAAN WE ONDER PESTEN?

We doen allemaal wel eens iets wat een ander niet bevalt. Echter, wanneer de ander aangeeft dat dit moet stoppen en je gaat toch door, dan spreken we van pesten.

SIGNALLEN VAN PESTERIJEN KUNNEN O.A. ZIJN:

afb. 1

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- buitensluiten en kleineren
- beledigen
- opmerkingen maken over het uiterlijk
- isoleren
- buiten school opwachten, slaan of schoppen
- op weg naar huis achterna rijden
- bezittingen afpakken
- schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer.
- vervelende berichten sturen via sociale media
- vervelende berichten over deze persoon doorsturen naar andere leerlingen (bijv. via de groepsapp)

2. Met rol-vastheid wordt bedoeld: iedereen kan wel eens verdrietig of boos zijn, maar gebeurt dit vaker dan is dit een signaal.

DE GEPESTE LEERLING

Sommige leerlingen lopen meer kans gepest te worden dan anderen. Dat kan met hun uiterlijk, gedrag, gevoelens en sociale uitingsvormen te maken hebben. Bovendien worden kinderen vaak gepest in situaties, waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen (bv. Als er geen toezicht is). Deze situatie kan voor het gepeste kind onveilig voelen. Leerlingen die gepest worden doen vaak andere dingen of hebben iets wat anders is dan de meeste van hun leeftijdsgenoten.

Een kind dat gepest wordt, praat er thuis niet altijd over. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- schaamte
- angst dat de ouders met de school of de pester gaan praten en dat het pesten dan nog erger wordt
- het idee dat het niet mag klikken
Het probleem lijkt voor de gepeste vaak onoplosbaar.

DE PESTER

Pesters lijken vaak de sterkeren in hun groep. Zij zijn of lijken populair, maar toch vinden veel kinderen hun gedrag niet leuk. Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag. Van binnen zijn ze vaak onzeker en ze proberen zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken.

Pesters krijgen vaak andere kinderen mee, want wie meedoet, loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden. Doorgaans voelen pesters zich niet schuldig, want het slachtoffer vraagt er volgens hem/haar immers om gepest te worden.

Pestgedrag kan een aantal dieper liggende oorzaken hebben:

- Een problematische thuissituatie
- Het moeten spelen van een niet passende rol (bv. Zichzelf stoerder voor moeten doen dan hij/zij is).
- Een voortdurende strijd om macht in de klas.
- Een gevoel van incompetentie (bijvoorbeeld slechte cijfers op school).
- Zich niet veilig voelen op school/in de klas.

DE OMSTANDER

In de groep zit altijd een groep omstanders. Zij hebben last van het pestgedrag maar steken hun kop in het zand omdat ze niet weten wat ze moeten doen of omdat ze niet durven te helpen. Zij denken vaak: 'Als de rest niks doet dan doe ik het ook maar niet.'

Deze groep is vaak erg groot 25 tot 40 % van de groep. Zij kunnen het verschil maken. Als de omstanders beginnen met helpen dan wordt de groep aan de kant van de gepeste groter dan aan de kant van de pester.

VOORWAARDEN OM HET PESTPROBLEEM AAN TE PAKKEN:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/ verzorgers (hierna genoemd: ouders).
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt. In preventieve zin worden er in elke groep aan het begin van het schooljaar klassenregels gemaakt. Daarbij worden ook gedragsregels die pesten moeten voorkomen geformuleerd.
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.
- Op iedere school is een vertrouwenspersoon en een anti-pestcoördinator aangesteld. In principe is elke leerkracht vertrouwenspersoon, maar mocht iemand om welke reden dan ook niet bij de eigen leerkracht terecht kunnen dan kun je altijd terecht bij Jolanda (vertrouwenspersoon) en Katja (anti-pestcoördinator).

HOE WILLEN WIJ DAAR OP DE VONDER MEE OMGAAN?

- Op onze school hebben wij een visie ontwikkeld waarin het welbevinden, de betrokkenheid en de verbondenheid van de kinderen centraal staan. Deze visie kunt u terugvinden in onze schoolgids (hoofdstuk 3.2 veiligheid).
- We hanteren op school stelregels voor het hanteren, signaleren en bespreekbaar maken van pesten (Deze zijn op de volgende bladzijde terug te vinden).
- We werken met de kanjermethode. Hierin worden de gewenste omgang vormen vanaf de kleuters met de kinderen besproken en geoefend.
- De kinderen worden op een kanjermanier aangesproken (daarom moeten ook alle leerkrachten de kanjercursus volgen).
- Daarnaast hebben we materialen op school zoals: het boek Pesten op school, adequaat optreden tegen pestgedrag en Kanjerboek voor ouders, leerkrachten en pabo-studenten.
- Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken.
- Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.

STELREGELS VOOR HET HANTEREN, SIGNALEREN EN BESPREEKBAAR MAKEN VAN PESTEN.

- Ga met een ander om, zoals je ook wil dat een ander met jou omgaat.
- Uitleggen, roddelen, buitensluiten, iemand opzettelijk pijn doen zijn vormen van pesten en vinden we niet goed.
- we noemen elkaar bij de voornaam en gebruiken geen scheldwoorden
- We proberen ruzies eerst zelf op te lossen. Lukt dit niet dan stappen we naar een maatje. Werkt dit ook nog onvoldoende dan gaan we naar de leerkracht (dit is geen klikken). Zie afbeelding 2 (Kanjer)
- Word je gepest praat er thuis ook over, je moet het niet geheim houden
- Nieuwe kinderen willen we goed ontvangen en opvangen. Zij zijn ook welkom op onze school.

Daarnaast hanteren we de volgende kanjerregels:

- Niemand speelt de baas
- Wij vertrouwen elkaar
- Wij helpen elkaar
- Wij werken samen
- Niemand lacht uit
- Niemand is zielig

Toevoeging:

Kinderen mogen in hun eigen groep een aanvulling geven op deze vastgestelde schoolregels, in overleg met de leerkracht.

Die aanvulling wordt opgesteld, door en met de groep. Dit zijn de zgn. groepsregels

Zowel schoolregels als groepsregels, die aan het begin van het schooljaar zijn opgesteld, zijn zichtbaar in de klas opgehangen.

Aanpak van ruzies en pestproblemen in stappen

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

1. De leerlingen proberen hun ruzie op te lossen op een kanjermanier (zie afb. 2).

2. De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.

3. Bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest /ruzie maakt. Hiervan wordt een aantekening gemaakt in Parnassys.

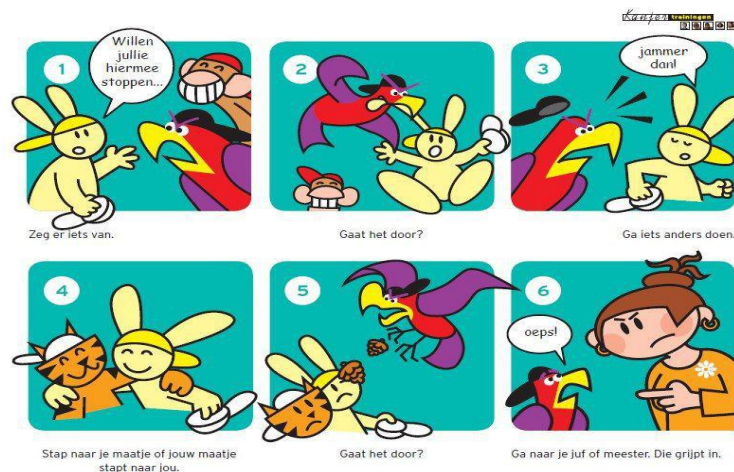
4. Blijft het pesten toch doorgaan dan worden de ouders van zowel de gepeste als de pester op de hoogte gebracht. Dit kan via de mail zijn of d.m.v. een telefoontje.

5. Als stap 4 geen effect heeft gehad. volgt een gesprek met de ouders van zowel de pester als de gepeste persoon. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. Het is belangrijk dat de ouders hun gevoel en emotie eerst kwijt kunnen, voordat er afspraken gemaakt kunnen worden. Daarom zijn er soms meerdere gesprekken nodig.

6. Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de Schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

7. In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden. Zie het protocol "Schorsen en verwijderen", opgesteld door Stichting Uniek. Vanaf stap 3 wordt alles genoteerd in Parnassys. Vanaf stap 4 wordt ook de directie op de hoogte gebracht.

Afb. 2

Bijlage 1 - Adviezen aan de leerkrachten van onze school:

Begeleiding van de groep waarin gepest wordt:

- Maak het probleem bespreekbaar. Neem daarbij alle kinderen even serieus.
- Vraag de groep het gepeste kind actief te betrekken bij het spelen en te zorgen voor acceptatie en een positieve benadering.
- Maak gebruik van de materialen die we op school hebben! Zie onder punt: Hoe willen we daar op De Vonder mee omgaan. Extra informatie kun je vinden op www.kanvas.kanjertraining.nl. Kijk ook in de kast in de leerkrachtenkamer. Hier staan materialen die je kunt gebruiken om het pestprobleem te lijf te gaan.
- Bij jeugdzorg/GGD zijn verschillende projecten beschikbaar. Enkele projecten zijn al op school (zoals het spijtproject van veiligheid NL in groep 7/8).
- Weet dat extra interventies mogelijk zijn. Bespreek dit met je IB-er.

Begeleiding van de gepeste leerling:

- Medeleven tonen, luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie, b.v. je niet afzonderen.
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterk kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen (schouderklopjes) als de leerling zich anders/beter opstelt.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).

Begeleiding van de pester:

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen)
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen (schouderklopjes) als kind zich aan de regels houdt.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten? *
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD.

Bijlage 2 - Adviezen aan de ouders van onze school:

Ouders van gepeste kinderen:

- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans gepest te worden.
- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Het gepeste kind niet overbeschermen, b.v. naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Ontken niet dat uw kind een pester kan zijn, als dat wordt aangegeven. Ga het gesprek met de ander aan.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat. Zoeken van een sport of club; waar kan het kind ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij Ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind op een goede manier voor zichzelf op te komen.